

Statsrådene Jens Stoltenberg, Tonje Brenna, Lene Vågslid, Karianne Oldernes Tung, Andreas Bjelland Eriksen, Kjersti Stenseng, Lubna Jaffery, Kari Nessa Nordtun, Sigrun Aasland og Cecilie Myrseth.

Kopi: De parlamentariske lederne og Stortingets finanskomite

Vår ref.: VMA/akr

Oslo, 05. mars 2025

FINANSFORBUNDETS FØRSTE INNSPILL TIL STATSBUDDSJETTET FOR 2026

Finansforbundet er det største fagforbundet i finansnæringen, med 36.000 medlemmer. Finansforbundet er opptatt av å sikre gode og forutsigbare rammebetingelser for finansnæringen, og ivareta de ansattes interesser. Vi viser til arbeidet med statsbudsjett for 2026 og den kommende budsjettkonferansen, og tillater oss å komme med noen konkrete innspill i den forbindelse. Vi er selvsagt åpne for videre dialog dersom departementet ønsker innsikt og kunnskap fra vår side i den videre prosessen.

En næringspolitikk for finans – rammebetingelser for vekst og innovasjon

Før vi går inn på de konkrete områdene vi mener er mest sentrale for statsbudsjettet ønsker vi å komme med en mer generell betraktning. Finansforbundet har ved flere tidligere anledninger tatt til orde for en egen stortingsmelding for finansnæringen, og vi vil gjenta dette ønsket nå. Det er på høy tid at Finansdepartementet ivaretar sin rolle som næringsdepartement for finansnæringen og ser på helheten i næringsens rolle både som en verdiskapende og høyproduktiv næring, men også som generator for norsk næringsliv og den grønne omstillingen. Det er viktig at man ser det totale bildet av de rammebetingelsene som innføres, slik at man på best mulig måte sikrer like rammevilkår for norske og utenlandske aktører, og tilrettelegger for vekst i norsk finans. Fremtidens Norge står foran en rekke utfordringer, og skal man møte de behovene som skisseres i blant annet Perspektivmeldingen og Utsynsmeldingen trenger vi en kompetent, effektiv og robust finansnæring. Ikke minst trenger vi en næring som skaper arbeidsplasser og verdier i Norge.

Fremtidens kompetansebehov i finansnæringen må møtes

Kompetanseheving og livslang læring er viktige tema, både for regjeringen og for finansnæringen. Finansforbundet har også satt disse temaene høyt på agendaen og jobber kontinuerlig for å sikre våre medlemmer kompetanseheving. For å kunne spille en sentral rolle i den grønne omstillingen, og etterleve det stadig økende omfanget av reguleringer, trenger finansnæringen kompetente ansatte og ansatte som deltar aktivt i livslang læring.

Vi vil oppfordre Regjeringen til å følge opp anbefalingene fra Kompetansereformsutvalget som leverte sin rapport tidligere i år. Å utvikle en langsiktig, nasjonal plan for livslang læring, i tett

samarbeid med partene i arbeidslivet, vil være et godt virkemiddel for å sikre at kompetansetiltakene faktisk møter arbeidslivets behov. Videre anbefaler utvalget å styrke og videreføre bransjeprogrammene, noe vi mener er en viktig og riktig prioritering. Det er klokt å satse på allerede etablerte løsninger som fungerer, og bransjeprogrammene oppfyller også mange av de andre anbefalingene fra utvalget, som å sikre en tydeligere satsing på korte og fleksible utdanningstilbud som er tilpasset arbeidslivets behov. En lengre finansieringsperiode slik utvalget anbefaler, vil gi stabilitet og rom for videreutvikling av kursene, slik at de kan tilpasses bransjenes behov over tid. Finansforbundet vil som en del av partssamarbeidet bidra til at næringen har kompetente ansatte, og vil i tillegg fortsette våre egen satsing for å sikre at våre medlemmer har relevant og oppdatert kompetanse.

Tiltak:

- Utvikle en langsiktig, nasjonal plan for livslang læring
- Videreføre og styrke bransjeprogrammene

SKATTEORDNING FOR ANSATTAKSJER

Flere ansatte bør kunne eie sin egen arbeidsplass. Medeierskap vil bidra positivt til verdiskaping og omfordeling. Forskning viser at ansattes medeierskap øker produktiviteten, omstillingsevnen og motstandsdyktighet i krisetider. Dette henger sammen med at ansatte som eier en liten del i sin egen arbeidsplass er mer motiverte og dedikerte til bedriftens innovasjonsmål. Samtidig vil ansattes medeierskap bidra til at flere arbeidstakere tar del i verdiene de er med på å skape. Når kapitalen spres på flere hender, reduseres ulikheten i samfunnet.

Ansatteierskap kan støtte opp under frontfagsmodellen. Legitimiteten i frontfagsmodellen bygger på en rettferdig fordeling mellom ansatte og eiere. Ansattes medeierskap kan være et virkemiddel for en jevnere fordeling av verdiskapingen i lønnsomme næringer og bedrifter, samtidig som det kan være med på å sikre lokalt og norsk eierskap

Dessverre står dagens regelverk i veien for ansattes medeierskap. Særlig for lavtlønte er det vanskelig å komme i eierposisjon. Vi oppfordrer regjeringen til å legge bedre til rette for demokratisering av virksomheter i norsk arbeidsliv gjennom en ny skatteordning. Vi viser til rapporten «[Skatteincentiver for medeierskap](#)» utført av KPMG på vegne av Finansforbundet og Abeila, som drøfter ulike modeller. Som et ledd bør kollektive medeierskapsordninger vurderes.

Tiltak:

- Innføre en ny skatteordning for ansattaksjer for å stimulere til medeierskap og demokratisering av arbeidslivet

GRØNN OMSTILLING OG SIRKULÆR ØKONOMI

Finansnæringen spiller en nøkkelrolle i en bærekraftig omstilling av samfunnet. Datatilgang er imidlertid en stor utfordring i dette arbeidet. Finansnæringen trenger gode data til rapportering, både for å hjelpe kunder i omstillingsprosesser, og for å legge til rette for videre bærekraftig og sirkulær utvikling.

EUs Omnibus pakke vil gi en forenkling av rapportering, men det vil fortsatt være en større mengde bærekraftsdata enn tidligere fra CSRD. Flere finansforetak har brukt store ressurser for å etterleve lovverket på bærekraftsrapportering og datainfrastrukturen for bærekraft, men mange opplyser at det fremdeles er utfordringer knyttet til tilgjengelighet og kvalitet på eksisterende datakilder. Data for bærekraftsarbeid og ESG-risikomodeller er ofte spredt i ulike databaser og er av varierende kvalitet. En av hovedanbefalingene fra Platform on Sustainable Finance sin rapport for EU-kommisjonen fra januar 2025 var å utvikle et offentlig register for sektorbaserte utslipp for å gi et mulighetsrom for mer målrettet arbeid med utslippskutt.

Bedre bærekraftsdata vil også muliggjøre mer målrettede endringer i skatte- og avgiftspolitikken som et tiltak for å styre økonomisk omstilling. Det vil for eksempel være positivt å utforske skattefordeler og avgifter knyttet til andel av aktiviteten i låneporteføljen til bankene som møter minimumskravene i taksonomien. Det kan både bidra til å redusere finansieringskostnadene for sirkulære prosjekter og øke konkurranseevnen til sirkulære bedriftsmodeller.

Staten kan også bidra til finansiering av konkurransedyktige sirkulære løsninger i det private markedet. Mange av prosjektene som mangler risikobuffer er betraktet som høyrisiko for tradisjonell bankfinansiering. De kan derfor ha behov for finansiering gjennom offentlige garantier, hybridfinansiering eller gjennom utvidelse av mandater for statlige investeringsforetak som for eksempel Nysnø.

Tiltak:

- Forbedre tilgjengelighet og kvalitet på datakilder på bærekraftsområdet
- Vurdere skattefordeler og avgifter for å fremme grønne investeringer og sirkulær omstilling
- Finansielle virkemidler som gir nødvendig risikoavlastning for omstillingsprosjekter

LIKESTILLING OG BARNEHAGEDEKNING

Finansforbundet har lenge jobbet for likestilling i arbeidslivet. Vi har støttet opp om kunnskapsutvikling gjennom for eksempel rapporter fra CORE – Senter for likestillingsforskning for å kartlegge strukturelle barrierer for kvinner i vår næring. En fellesnevner i begge rapportene var at uttak og timing på foreldrepermisjon er en av de største driverne av kjønnsforskjeller i næringen. Dette er en lønnsforskjell som også forsterkes med hvert nye uttak av foreldrepermisjon.

I næringen har vi forsøkt å minimere innvirkning av uttak av foreldrepermisjon gjennom å innføre et automatisk lønnstrinn ved uttak av minimum 5 måneders permisjon. Noe vi nå ser har hatt en positiv effekt på uttaket av foreldrepermisjon fra menn.

Likevel ser vi at ulønnet permisjon grunnet manglende barnehageplass fortsatt hindrer arbeidet med å lukke likelønnsgapet. Finansforbundet er bekymret over at manglende barnehageplass i mange kommuner tvinger foreldre til å ta ut ulønnet permisjon og at dette da ofte vil falle på mor.

Tiltak:

- Øke barnehagedekning for å fremme likestilt deltagelse i arbeidslivet

KI-FORORDNINGEN OG STARTUPS

KI-forordningen skal innføres i Norge i løpet av 2026. Ifølge en pre-regulatorisk sandkasse, gjennomført av Digital Europe, vil det i gjennomsnitt koste europeiske startups 300,000 euro å bli såkalt AI Act compliant. For norsk innovasjonsevne, herunder innovasjon i finansnæringen og fintech, er det viktig at det legges til rette for å forberede norsk næringsliv på de reguleringskrav som vil komme fra EU på dette området. Dette innebærer blant annet veiledning og bistand. I den anledning, vil Finansforbundet blant annet trekke frem arbeidet Digitaliseringsdirektoratet har gjort med en veileder for ansvarlig bruk og utvikling av kunstig intelligens, som et godt initiativ.

Tiltak:

- Tilby veiledning og bistand for å forberede spesielt startups og SMB-er på reguleringskrav knyttet til etisk og ansvarlig bruk av kunstig intelligens

Opsjonsskatteordningen

Fintech som økosystem har økt betydelig i omfang de siste 10 årene og sysselsatte 3200 ansatte per 1.1. 2023. Utviklingen har imidlertid gått feil vei de siste tre årene og antall selskap og ansatte har sunket betydelig, samtidig som det har vært få nyetableringer. Fintech som næring har likevel stort potensial og ser vi over til Sverige har næringen over 10 000 ansatte og utsikt til å vokse mye framover. En mindre fintech-bransje betyr et lavere kompetansetilfang til den etablerte bransjen.

Opsjonsskatteordningen skal hjelpe oppstartsselskaper med å ansette nødvendig kompetanse. Finansforbundet er glad for at Stortinget våren 2024 vedtok en forbedring i regelverket slik at det i større grad enn tidligere treffer oppstarts- og vekstselskaper. Ordningen er imidlertid fortsatt avgrenset mot næringskoder som gjelder mange fintech-selskaper. Det betyr at det likevel fortsatt er slik at mange fintech-selskaper ikke kan benytte seg av ordningen. Det gjelder særlig næringskoder innenfor næringshovedområde K, Finansierings- og forsikringsvirksomhet, og særlig underkategorien tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet.

Tiltak:

- Utvide opsjonsskatteordningen slik at den inkluderer flere fintech-selskaper

Med vennlig hilsen

FINANSFORBUNDET

Vigdis Mathisen

forbundsleder